

Stop vanviddet: Hjælp Grækenland ud af euroen

Nedtur. Grexit er den bedste løsning, også for Grækenland. Og den tyske finansminister Schäuble har signaleret vilje til at hjælpe Grækenland ud af euroen. Med nødhjælpsprogram og gældsreduktion.

KOMMENTAR

Reformerne vil sende Grækenland længere ned i hullet. Man kan ikke løse problemerne i Grækenland, der har en arbejdsløshed på 24 pct. og ungdomsarbejdsløshed på godt 50 pct., ved at sætte skatterne op på forbrugere og virksomheder og ved at skære i pensionerne. Landet vil blot bore sig længere ned i hullet. Det, Grækenland har brug for, er strukturreformer, men det skal ske sammen med en øget efterspørgsel efter græske produkter, og det kan kun ske, hvis erhvervslivet hurtigt bliver konkurrencedygtigt.

Den nyligt vedtagne momsforhøjelse til 23 procent, stigningen i selskabsskatterne for de mindre og mellemstore virksomheder, reduktionen i pensionerne og andre tiltag er sammenlagt på ca. tre pct. af Grækenlands BNP. Det betyder, at BNP vil falde væsentligt mere end tre pct. på grund af afledte effekter. Måske op mod fire-fem pct. Og det i en situation, hvor landets økonomi allerede hurtigt er på vej ned på grund af banklukningerne. Hvis denne politik bliver fuldt implementeret, vil depressionen blive endnu værre, fordi eventuelle midler fra EU's strukturfonde først vil komme ganske sent i forløbet.

Oven i den dystre økonomiske situation er der så voldsom politisk uro, at det kan åbne for hidtil usete kræfter på begge fløje. Det er naturligvis uhyre negativt for investeringsklimaet. Der er ikke nogen virksomheder, der vil sætte noget nyt i gang i denne situation. Tværtimod søger man i erhvervslivet at sikre sig mod potentielt voldsomme samfundsændringer til stor skade for økonomien.

IMF'S SIGNALER: Det holder ikke og derfor vil vi helst ikke være med. De seneste dages udmeldinger fra IMF er interessante i den forstand, at det nu slås fast, at et nyt program ikke kan lykkes, hvis Grækenland ikke får en markant reduktion af gælden. Nu er det imidlertid sådan, at en større officiel gældsreduktion ikke er mulig inden for euroen. For så er der for højt risiko for, at andre lande kommer og vil have det samme. Også af den grund er euroen en del af problemet og ikke en del af løsningen.

Schäuble, den tyske finansminister, har ret: Grexit er den bedste løsning også for Grækenland. I forbindelse med dette udsagn har han signaleret vilje til at hjælpe Grækenland ud af euroen med et omfattende nødhjælpsprogram og en gældsreduktion. Så vil Grækenland kunne nedskrive den nye valuta med 30-40 procent. Hvis IMF ikke var bundet af euro-hensynet, ville et IMF-program forventes at bestå af: Markant devaluering uden lønregulering og overgang til fleksibel valutakurs, strukturreformer og ny kapital til bankerne. Det var eksempelvis også ingredienserne i programmerne for de asiatiske lande i 1997. Her lærte man, at man ikke skal gå for hurtigt frem med ned-

Hvis man søger at undertrykke grundlæggende økonomiske kræfter og behov ender man med en mega krise. Det er der, vi er nu. Grækenland har ganske enkelt ikke økonomisk styrke til at have den samme valuta som Tyskland. FOTO: SCANPIX

skæringerne. Det er bedre at tøve en kende indtil konkurrence-forbedringen er begyndt at løfte eksporten. Så kan man skrue op for grundlæggende samfundsreformer.

EN GRÆSK DEVALUERUNG PÅ 30-40 pct.: Øget eksport og turisme vil give nyt håb. I det nuværende leje med svagt faldende priser og lønninger vil en devaluering have maksimal effekt. Hvis prisen på charterrejser til Grækenland pludselig kan sættes ned med 30 pct. vil det selvfølgelig have en enorm effekt på turiststrømmen, fordi markedet er præget af hård pris-konkurrence.

Grækenland vil desuden kunne øge eksporten af en række landbrugsprodukter. Men denne løsning vil også være barsk. Reallønnen vil falde med omkring 10-15 procent i en overgangsfase, men med stigningen i eksporten kan man se lys for enden af tunnelen.

Argentina havde faktisk også en god periode efter at pesoen blev løst fra dollaren og devalueret i 2001, men Buenos Aires evnede ikke at holde fast. Det er derfor vigtigt, at IMF bliver en del af løsningen i Athen. Man kan derfor håbe, at den græske regering ændrer holdning til IMF, som er den eneste

institution, der kan hjælpe landet ud af krisen. Den politiske gevinst for regeringen ved at have IMF involveret, er desuden adgang til teknisk ekspertise og finansiering. Og så vil man, som det er kurtyme, kunne give IMF skylden for alle de hårde indgreb og selv tage æren for fremgangen i eksport og turisme-indtægter.

Grexit vil styrke euroen og befolkningernes opbakning bag projektet. På den lange bane vil Grexit være en fordel for euroen og befolkningernes opbakning. Det, man har set i Grækenland, er skandaløst og de fleste er formentlig klar over, at Grækenland ikke hører hjemme i euroen. Det underbygges både af aktuelle og historiske erfaringer. Ser vi på de historiske erfaringer kan man konstatere, at drakmen regelmæssigt har skullet nedskrives i forhold til D-Mark.

I perioden fra 1980 til euroens indførelse i 1999 blev drakmen nedskrevet med næsten 80 procent i forhold til D-Mark på grund af svagere græsk produktivitetsudvikling. Hvis man søger at undertrykke grundlæggende økonomiske kræfter og behov, ender man i en mega krise. Det er der, vi er nu. Grækenland har ganske enkelt ikke økonomisk styrke til at have den samme valuta som Tyskland.

AF OLE RISAGER

Professor, CBS

Tidl. seniorøkonom i IMF